

sloten dat de IND van oordeel is dat aan het looncriterium en andere voorwaarden is voldaan? Onder de Wet modern migratiebeleid is het meer dan voorheen mogelijk dat een verblijfsvergunning wordt verleend in situaties waarin, door een verkeerde inschatting van de werkgever, niet aan het looncriterium wordt voldaan en dit pas na enige maanden, wellicht zelfs jaren, wordt geconstateerd met het risico van intrekking van de verblijfsvergunning en boetes wegens overtreding van art. 2 Wav en schending van de in art. 4.23 lid 1 onder b VV 2000 opgenomen informatieplicht.

M.A.G. Reurs,
Advocaat bij Everaert advocaten, Amsterdam

136

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

10 maart 2016, nr. 201504515/1/V1,

ECLI:NL:RVS:2016:745

(mr. Lubberdink, mr. Troostwijk, mr. Van der Wiel)

Noot dr. K.M. Zwaan

Asiel, aanvraag. Documenten, inzichtelijkheid bronnen. Onmenselijke behandeling. Eerwraak. Jemen.

[EVRM art. 3]

Door NGO in opdracht en onder goedkeuring van AI uitgevoerd onderzoek niet inzichtelijk gelet op bronnen.

De asielaanvragen van de vreemdelingen 1 en 2 zijn afgewezen. De rechtbank heeft geoordeeld dat de SvV&J zich op het standpunt heeft kunnen stellen dat de asielrelazen ongeloofwaardig zijn, maar ondeugdelijk heeft gemotiveerd dat vreemdeling 2 bij terugkeer geen reëel risico loopt op een behandeling in strijd met art. 3 EVRM wegens eerwraak.

Hoewel het onderzoek naar de situatie van vreemdeling 2 in opdracht van Amnesty International (AI) is uitgevoerd door de door AI betrouwbaar en deskundig geachte Yemeni Women's Union (YWU) en het onderzoek heeft plaatsgevonden onder toezicht en met goedkeuring van AI, is niet inzichtelijk in hoeverre de bronnen die de YWU

heeft geraadpleegd bij de totstandkoming van de brieven kunnen worden gekwalificeerd als objectief, onafhankelijk en betrouwbaar. Evenmin is inzichtelijk op basis van welke informatie en onderzoeksmethoden de conclusies tot stand zijn gekomen. De enkele omschrijving in brief 1 van de bronnen die de YWU heeft gebruikt bij het onderzoek is daarvoor onvoldoende, reeds omdat die omschrijving vaag is. De bronnen zijn in brief 1 immers aangeduid als 'reliable source within the company of Shihab Thabet', 'her cousin', en 'someone who belongs to the same area family'. Het risico dat vreemdeling 2 volgens de brieven loopt, is voorts het directe gevolg van haar relatie met vreemdeling 1, waarvan in rechte vaststaat dat de SvV&J zich op het standpunt heeft kunnen stellen dat die ongeloofwaardig is. De dreiging kan derhalve niet los worden gezien van de ongeloofwaardig geachte relatie met vreemdeling 1 in Jemen. Reeds daarom heeft de rechtbank ten onrechte overwogen dat vreemdeling 2 aannemelijk heeft gemaakt dat zij een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met art. 3 EVRM.

*1. De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
2. de vreemdelingen,*

*gemachtigde: mr. M. Terpstra,
appellanten,
tegen*

*de uitspraak in zaken nrs. AWB 14/20814,
14/20816 van de Rechtbank Den Haag zp Utrecht,
van 21 april 2015 in het geding tussen
de vreemdelingen*

*en
de staatssecretaris.*

Procesverloop

Bij onderscheiden besluiten van 11 september 2014 heeft de staatssecretaris, voor zover thans van belang, aanvragen van de vreemdelingen om hun een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd te verlenen afgewezen. Deze besluiten zijn aangehecht (niet opgenomen; red.).

Bij uitspraak van 21 april 2015 heeft de rechtbank het door vreemdeling 2 ingestelde beroep gegrond verklaard, het haar betreffende besluit vernietigd, bepaald dat de staatssecretaris een nieuw besluit op haar aanvraag neemt met inachtneming van hetgeen in de uitspraak is overwogen, en het door vreemdeling 1 ingestelde beroep ongegrond verklaard. Deze uitspraak is aangehecht (niet opgenomen; red.).

Tegen deze uitspraak hebben vreemdeling 1, vertegenwoordigd door mr. M. Terpstra, advocaat te Amsterdam, en de staatssecretaris hoger beroep ingesteld. De hogerberoepschriften zijn aangehecht (niet opgenomen; *red.*).

Vreemdeling 2, vertegenwoordigd door mr. M. Terpstra, advocaat te Amsterdam, heeft incidenteel hoger beroep ingesteld. Het incidenteel hogerberoepschrift is aangehecht (niet opgenomen; *red.*).

De staatssecretaris heeft een verweerschrift ingediend.

Vervolgens is het onderzoek gesloten.

Overwegingen

1. Vreemdeling 2 heeft gesteld dat zij in Jemen tot een invloedrijke stam behoort en alleen mag trouwen met iemand van dezelfde stand binnen de stam. Hoewel zij was uitgehuwelijkt aan haar neef, heeft zij een relatie met vreemdeling 1 gekregen en is zij in het geheim niet voor de wet met hem getrouwd. Toen hun relatie is ontdekt, heeft haar familie haar mishandeld en is zij gevlucht naar Europa.

Vreemdeling 1 heeft gesteld dat hij de Eritrese nationaliteit heeft en illegaal in Jemen verbleef. Na de problemen met de familie van vreemdeling 2 is hij naar Europa gevlucht.

De rechtbank heeft overwogen dat de staatssecretaris zich op het standpunt heeft kunnen stellen dat de asielrelazen ongeloofwaardig zijn, maar dat hij ondeugdelijk heeft gemotiveerd dat vreemdeling 2 bij terugkeer geen reëel risico loopt op een behandeling die in strijd is met artikel 3 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: het EVRM).

Hoger beroep van vreemdeling 1

2. Hetgeen vreemdeling 1 in het hogerberoepschrift heeft aangevoerd en aan artikel 85, eerste en tweede lid, van de Vreemdelingenwet 2000 (hierna: de Vw 2000) voldoet, kan niet tot vernietiging van de aangevallen uitspraak leiden. Omdat het aldus aangevoerde geen vragen opwerpt die in het belang van de rechtseenheid, rechtsontwikkeling of de rechtsbescherming in algemene zin beantwoording behoeven, wordt, gelet op artikel 91, tweede lid, van deze wet, met dat oordeel volstaan.

2.1. Het hoger beroep van vreemdeling 1 is kennelijk ongegrond.

Incidenteel hoger beroep van vreemdeling 2

3. Hetgeen vreemdeling 2 in het hogerberoepschrift heeft aangevoerd en aan artikel 85, eerste en tweede lid, van de Vw 2000 voldoet, kan niet tot vernietiging van de aangevallen uitspraak leiden. Omdat het aldus aangevoerde geen vragen opwerpt die in het belang van de rechtseenheid, rechtsontwikkeling of de rechtsbescherming in algemene zin beantwoording behoeven, wordt, gelet op artikel 91, tweede lid, van deze wet, met dat oordeel volstaan.

3.1. Het incidenteel hoger beroep van vreemdeling 2 is kennelijk ongegrond.

Hoger beroep van de staatssecretaris

4. Uit 2. en 3. volgt dat de ongeloofwaardigheid van de asielrelazen van de vreemdelingen vaststaat.

5. In de enige grief klaagt de staatssecretaris dat de rechtbank, gegeven de ongeloofwaardigheid van de asielrelazen, ten onrechte heeft overwogen dat vreemdeling 2 met de brieven van Yemeni Women Union van 24 december 2013 (hierna: brief 1) en 14 november 2013 (hierna: brief 2; hierna brief 1 en 2 tezamen: de brieven) een begin van bewijs heeft geleverd dat zij een reëel risico loopt op een behandeling die in strijd is met artikel 3 van het EVRM. Daartoe voert hij aan dat niet inzichtelijk is in hoeverre de bronnen die de Yemeni Women Union heeft geraadpleegd bij de totstandkoming van de brieven kunnen worden gekwalificeerd als objectief, onafhankelijk en betrouwbaar.

6. Brief 1 is de samenvatting van een onderzoek dat de Yemeni Women Union heeft verricht naar vreemdeling 2. In brief 1 is vermeld dat de familie van vreemdeling 2 bekend heeft gemaakt dat zij is getrouwd en naar het buitenland is vertrokken. Volgens brief 1 heeft de familie de veiligheidsdiensten niet ingelicht over de verdwijning van vreemdeling 2 om een goede naam te behouden en wegens de gebruiken en tradities. Voorts is in brief 1 vermeld welke bronnen de Yemeni Women Union heeft gebruikt bij het onderzoek.

In brief 2 wordt antwoord gegeven op de vragen die Amnesty International in het kader van het onderzoek naar vreemdeling 2 aan de Yemeni Women Union heeft gesteld. In de conclusie van brief 2 is vermeld dat vreemdeling 2 tot een rijke en in Jemen bekende familie behoort, dat de familie haar ongetwijfeld zal doden als bekend is waar zij is en dat vreemdeling 2 al meer dan twee jaar

geleden is verdwenen, hetgeen haar familie niet bekend heeft gemaakt, om een goede naam te behouden.

6.1. Hoewel het onderzoek in opdracht van Amnesty International is uitgevoerd door de door Amnesty International betrouwbaar en deskundig geachte Yemeni Women Union en het onderzoek heeft plaatsgevonden onder toezicht en met goedkeuring van Amnesty International, is niet inzichtelijk in hoeverre de bronnen die de Yemeni Women Union heeft geraadpleegd bij de totstandkoming van de brieven kunnen worden gekwalificeerd als objectief, onafhankelijk en betrouwbaar. Evenmin is inzichtelijk op basis van welke informatie en onderzoeksmethoden de conclusies tot stand zijn gekomen. De enkele omschrijving in brief 1 van de bronnen die de Yemeni Women Union heeft gebruikt bij het onderzoek is daarvoor onvoldoende, reeds omdat die omschrijving vaag is. De bronnen zijn in brief 1 immers aangeduid als 'reliable source within the company of Shihab Thabet', 'her cousin', en 'someone who belongs to the same area family'.

Het risico dat vreemdeling 2 volgens de brieven loopt, is voorts het directe gevolg van haar relatie met vreemdeling 1, waarvan in rechte vaststaat dat de staatssecretaris zich op het standpunt heeft kunnen stellen dat die ongeloofwaardig is. De dreiging kan, anders dan de rechtbank heeft overwogen, derhalve niet worden los gezien van de ongeloofwaardig geachte relatie met vreemdeling 1 in Jemen. Reeds daarom heeft de rechtbank ten onrechte overwogen dat vreemdeling 2 aanneemelijk heeft gemaakt dat zij een reëel risico loopt op een behandeling die in strijd is met artikel 3 van het EVRM.

De grief slaagt.

7. Het hoger beroep van de staatssecretaris is kennelijk gegrond. De aangevallen uitspraak moet worden vernietigd voor zover het vreemdeling 2 betreft. Doende hetgeen de rechtbank zou behoren te doen, zal de Afdeling het beroep van vreemdeling 2 tegen het haar betreffende besluit van 11 september 2014 alsnog ongegrond verklaren.

8. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. verklaart het hoger beroep van vreemdeling 1 ongegrond;

II. verklaart het incidenteel hoger beroep van vreemdeling 2 ongegrond;

III. verklaart het hoger beroep van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie gegrond;

IV. vernietigt de uitspraak van de rechtbank Den Haag, zittingsplaats Utrecht, van 21 april 2015 in zaak nr. 14/20816;

V. verklaart het door vreemdeling 2 ingestelde beroep ongegrond.

NOOT

1. Het bestuursrecht kent geen geschreven regels van bewijsrecht; de bestuursrechter gaat op zoek naar de materiële waarheid, waarbij hij zich actief opstelt en de stelplicht en de bewijslast naar redelijkheid en billijkheid over de partijen verdeelt. Art. 31 Vw 2000 stelt dat de vreemdeling aanneemelijk moet maken dat er een noodzaak is tot bescherming (zie ook Veronika Flegar en Viola Bex-Reimert, 'Symposiumverslag, Bewijs in het asielrecht', *A&MR* 2016, nr. 1 p. 24-26). In deze zaak klaagde de staatssecretaris in zijn enige grief (r.o. 5) "dat de rechtbank, gegeven de ongeloofwaardigheid van de asielrelazen, ten onrechte heeft overwogen dat vreemdeling 2 met de brieven van Yemeni Women Union van 24 december 2013 (brief 1) en 14 november 2013 (brief 2; hierna brief 1 en 2 tezamen: de brieven) een begin van bewijs geleverd heeft dat zij een reëel risico loopt op een behandeling die in strijd is met art. 3 EVRM. Daartoe voert hij aan dat niet inzichtelijk is in hoeverre de bronnen die de Yemeni Women Union heeft geraadpleegd bij de totstandkoming van de brieven kunnen worden gekwalificeerd als objectief, onafhankelijk en betrouwbaar."

2. Volgens de rechtbank was er blijkbaar door het betreffende onderzoek (waar de genoemde brieven een onderdeel van waren) wel een begin van bewijs van een mogelijk dreigende art. 3 EVRM-schending geleverd, en volgens de Afdeling was dat niet het geval. De Afdeling oordeelde over het betreffende onderzoek (r.o. 6.1):

"Hoewel het onderzoek in opdracht van Amnesty International is uitgevoerd door de door Amnesty International betrouwbaar en deskundig geachte Yemeni Women Union en het onderzoek heeft plaatsgevonden onder toezicht en met goedkeuring van Amnesty International, is niet inzichtelijk in hoeverre de bronnen die de Yeme-

ni Women Union heeft geraadpleegd bij de totstandkoming van de brieven kunnen worden gekwalificeerd als objectief, onafhankelijk en betrouwbaar. Evenmin is inzichtelijk op basis van welke informatie en onderzoeksmethoden de conclusies tot stand zijn gekomen.”

3. Waar zit dat verschil in waardering dan in? Om dat – enigszins – te kunnen doorgronden eerst de argumenten uit de beschikking. Het betrof hier een derde asielverzoek. In een (bij de zienswijze) overgelegde brief van Amnesty International (hierna: AI) werd blijkbaar omschreven hoe de medewerkers van de Yemeni Women Union (hierna: YWU) hun onderzoek verrichtten en werd gewezen op het belang van vertrouwelijkheid die nodig is alsmede de bescherming die hun bronnen behoeven. In de onderliggende beschikking werd hierover gezegd dat niet wordt bestreden dat de motivatie en de werkwijze van AI verklaarbaar is, maar dat dit niet leidt tot het oordeel dat ‘ieder stuk dat in opdracht van AI wordt uitgevoerd door andere organisaties als objectief en betrouwbaar moet worden geacht en om die reden zou moeten leiden tot een ander oordeel.’

In de uitspraak van de Rechtbank Utrecht van 21 april 2015 (AWB 14/20814 en 14/20816) werd geoordeeld dat – ondanks de brieven – geen sprake was van nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden die een nieuwe rechterlijke toets rechtvaardigen (r.o. 14). De rechtbank kende echter wel een zwaar gewicht toe aan de omstandigheid dat het onderzoek was uitgevoerd door AI (r.o. 15). De rechtbank oordeelde – met gebruikmaking van het Bahaddar-criterium (zie o.a. ABRvS 30 juni 2014, nr.

2013011551/1/v1, zie ook Stijn Smulders, ‘Veranderingen in de ne bis-jurisprudentie’, te vinden op <https://stijnskijkopasielrecht.wordpress.com/> – dat de brieven een concrete aanwijzing opleveren dat eiseres bij terugkeer naar Jemen een reëel risico op schending van art. 3 van het EVRM zou kunnen lopen. ‘Verweerder heeft naar het oordeel van de rechtbank dan ook niet kunnen volstaan met de opmerking dat deze stukken geen begin van bewijs opleveren op grond waarvan hij nader onderzoek had moeten doen.’ De Afdeling geeft aan dat onduidelijk is of de door de YWU geraadpleegde bronnen objectief, onafhankelijk en betrouwbaar zijn. En ook is niet duidelijk welke informatie en welke onderzoeksmethoden zij hebben gebruikt. In het hoger be-

roepschrift wordt hier nog nader over gezegd: “In dit verband is niet relevant in hoeverre AI en YWU als organisatie als betrouwbaar en deskundig kunnen worden beschouwd. Nu het onderzoek niet als objectief en verifieerbaar kan worden gekwalificeerd, had de rechtbank niet op die onderzoeksresultaten af mogen gaan.” Het onderzoek van de YWU dient niet te worden aangemerkt als een deskundigenrapport (zie hierover ook de ‘Kronieken deskundigenadvise- ring’ van Jan van Breda en Karin Zwaan, *A&MR* 2015, p. 406-417, *A&MR* 2014, p. 289-298).

4. In de kern is de vraag of de IND of de rechter ervan mag uitgaan dat de informatie van bepaalde personen betrouwbaar is en dat deze personen over de benodigde deskundigheid beschikken, ook wanneer de rechter niet beschikt over informatie over deze personen, enkel op basis van de betrouwbaarheid van de organisatie die de deskundigen heeft ingeschakeld (vgl. ABRvS 23 juni 2014, 201300768/1/V1; zie hierover ook de ‘Kroniek Advisering’ van Jan van Breda en Karin Zwaan, *A&MR* 2014, p. 295-296, het navolgende is deels ontleend aan deze kroniek). In een zaak betreffende de intrekking van een vergunning op basis van een individueel ambtsbericht en van drie rapporten van de non-gouvernementele organisatie African Rights, waarin een 1(F)-schending werd aangenomen oordeelde de rechtbank (Amsterdam 21 december 2012, AWB 11/28799) dat concrete aanknopingspunten aanwezig waren om te twifelen aan de juistheid van het individueel ambtsbericht. De twijfel van de rechtbank rustte in wezen op hetzelfde punt als bij de UNHCR-note: de onmogelijkheid om de betrouwbaarheid van de bronnen te kwalificeren: ‘De rechtbank stelt vast dat niet blijkt wat de achtergrond van deze getuigen is, zoals hun eigen positie ten tijde van en na afloop van de genocide in Rwanda. Uit het ambtsbericht en de onderliggende stukken wordt voorts niet inzichtelijk waarop de getuigen hun informatie baseren. Zo blijkt niet of de verklaringen die zij over eiser hebben afgelegd gebaseerd zijn op eigen waarneming of dat zij zich baseren op wat zij van anderen hebben gehoord.’ De Afdeling wijst er evenwel op dat voor het opstellen van het ambtsbericht een vertrouwenspersoon is ingeschakeld. De getuigen hebben verklaringen over de vreemdeling afgelegd tegenover deze vertrouwenspersoon. Deze persoon is zorgvuldig geselecteerd en hoeft niet te verklaren dat hij instaat

voor de betrouwbaarheid van de informatie van derden, aldus de Afdeling (onder verwijzing naar ABRvS 24 februari 2012, 201101708/1/V1; ABRvS 9 augustus 2006, 200601545/1).

5. De beschreven situatie – onderzoek is uitgevoerd door een betrouwbare organisatie, maar het geleverde eindproduct is dat niet, en kan dus geen afbreuk doen aan het genomen besluit – lijkt enigszins op de situatie die speelde ten aanzien van de door UNHCR (eveneens te duiden als betrouwbare en deskundige organisatie, zie ook art. 35 Vlv) uitgebrachte UNHCR-note ('Note on the Structure and Operation of the KhAD/WAD in Afghanistan 1978 – 1992') over de juridische houdbaarheid van het veel bekritiseerde ambtsbericht van 29 februari 2000 over mensenrechtenschendingen door voormalige (onder)officieren van de Afghaanse KhAD/WAD. Uit hetgeen UNHCR naar voren brengt blijkt dat UNHCR niet overgaat tot het prijsgeven van nadere informatie met betrekking tot bepaalde bronnen (ABRvS 11 september 2012, 201107836/1/V4).

Van zowel AI als UNHCR mag toch worden verwacht dat men slechts zal werken met organisaties/personen die gebruik zullen maken van objectieve, onafhankelijke en betrouwbare bronnen? En dat ook de betreffende onderzoeken zorgvuldig zijn uitgevoerd? Deze redenering is blijkaar een brug te ver. Er is geen – begin van – bewijs geleverd.

K.M. Zwaan,
Coördinator van het Centrum voor Migratierecht,
Radboud Universiteit Nijmegen

137

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

29 maart 2016, nr. 201504600/1/V1,
ECLI:NL:RVS:2016:945

(mr. Lubberdink, mr. Van der Spoel, mr. Verheij)

Aanvraag, indiening. Kennisgeving. Besluit. Ontvankelijkheid.

[Awb art. 1:3 lid 3, 4:5 lid 1, 6:2 sub a; Vw 2000 art. 24, 64, 66; Vb 2000 art. 3.99a, 6.1c; Vc 2000 A3/7.1]

Delegatiebepalingen in de Vw 2000 bieden niet de mogelijkheid om in het Vb af te wijken van het begrip aanvraag uit de Awb.

Uit de tekst noch geschiedenis van de totstandkoming van de art. 24 en 66 Vw 2000 blijkt dat de wetgever met die bepalingen heeft beoogd de mogelijkheid te bieden om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels te stellen die afwijken van art. 1:3, lid 3, Awb. Nu ook overigens geen wettelijke grondslag bestaat voor het vereiste in de art. 3.99a en 6.1c Vb 2000 dat een vreemdeling in de daarin bepaalde gevallen geen aanvraag kan indienen dan nadat hij schriftelijk, op de daartoe nader bepaalde wijze, te kennen heeft gegeven een zodanige aanvraag te willen indienen, verraagt dat vereiste zich niet met art. 1:3, lid 3, van de Awb. Dat vreemdelingen 2, 3-5 en 6 niet aan dat vereiste hebben voldaan, betekent daarom niet dat hun verzoeken geen aanvragen zijn in de zin van de Awb. De rechtbank heeft dan ook terecht overwogen dat de verzoeken van de vreemdelingen aanvragen zijn in de zin van de Awb.